

nýbrž v úmyslu jiném, v souzeném případě podle skutkového předpokladu prvního soudu synem v otcově hospodářství za účelem obživy rodiny. V takovém případě nelze mluvit ani o částečném darování, neboť mravní poměr členů rodiny, žijících ve společné domácnosti a v ustavičném styku, a odkázaných na vzájemnou podporu, nepřipouští, by byla srovnávána hodnota prací konaných jednotlivými členy rodiny v rodinném hospodářství s hodnotou toho, co jim rodina k obživě poskytuje. Posléze nemůže býti žalující straně přiznán v případě, že syn žalovaného jest činným v jeho hospodářství jen jako člen rodiny, ani nárok na náhradu škody. Stranou může býti ponechána podmínka příčinné souvislosti mezi jednáním zavazujícím k náhradě škody a vzniklou škodou, o níž ani první ani odvolací soud neuvažovaly, ač by náhrada škody nemohla býti přisouzena, kdyby nebylo prokázáno, že po vykazání Erwina Sch-a z otcovského domu stalo by se výživné na něm vydobyitelným. Pouhá možnost by nestačila k odsouzení žalovaného. Stranou budiž ponechán také důvod, z kterého první soud zamítl nárok na náhradu škody, že žalovaný dal, nabídnuv 3000 Kč k vyrovnání synových závazků, na jevo, že nejedná v úmyslu způsobiti žalující straně škodu, neboť odvolací soud se touto nabídkou nezabýval ani po stránce právní, ani skutkové. Avšak v tom, že žalovaný trpěl, by jeho syn setrval i po zletilosti v jeho domě, a že ho zaměstnával ve svém hospodářství, není ničím, co by se přičilo dobrým mravům, a činilo žalovaného zodpovědným podle druhé věty § 1295 druhý odstavec obč. zák. za škody, jež tím vznikly pro třetí osoby. Také pouhý úmysl, k němuž podle § 1294 obč. zák. dostačuje vědomost škodlivých následků jednání a vůle, by nastaly, může sice z jednání, které o sobě jest nezavadným, učiniti jednání odporující dobrým mravům, ale žalovaný, jenž syna podržel ve svém hospodářství, vykonává své právo, mohl by býti odsouzen k náhradě škody jenom, kdyby z okolností zřejmých, bez jakékoliv pochybnosti, plynula jeho zloumysl. Jest nepopíratelnou kolise mezi mravní povinností otcovou, poskytnouti synovi útulek ve svém domě, a mezi zájmem žalující strany, by žalobce syna vykázal a tím ho donutil živiti se u cizích lidí za mzdu podrobenou exekuci. Pro tuto kolisi nemůže býti pokládáno za zřejmý účel jednání žalovaného, by žalující strana utrpěla škodu, a nárok na náhradu škody nemůže býti uznán po právu.

Čís. 8545.

Ručení za škodu z provozu silostrojů (zákon ze dne 9. srpna 1908, čís. 162 ř. zák.).

Silniční parní válec není silostrojem ve smyslu § 1.

(Rozh. ze dne 7. prosince 1928, Rv II 337/28.)

Žalobcův automobil srazil se s neosvětleným parním válcem žalované okresní silniční konkurence, při čemž byl automobil poškozen a

žalobce poraněn. Žalobní nárok na náhradu škody proti okresní silniční konkurenci a proti strojníku parního válce uznal procesní soud první stolice důvodem z polovice po právu. Odvolací soud nevyhověl odvolání ani té ani oné strany a uvedl v otázce, o niž tu jde, v důvodech: Válec k úpravě silnice, pohybující se po silnici, a hnaný parou, tedy elementární silou, jest považovati za vozidlo, za silostroj ve smyslu § 1 zák. o silostrojích. Z ustanovení § 1 nařízení č. 81/10 nelze dovoditi, že silniční parní válec není vozidlem ve smyslu § 1 zák. o silostrojích. Ze zmíněného min. nařízení plyne jen, že ustanovení tohoto nařízení se na silniční parní válec nevztahuje. V tomto nařízení se však takovýto válec výslovně označuje jako »vozidlo« (sowie solche Kraftfahrzeuge, welche weder zur Beförderung von Personen noch zum Transporte von Lasten bestimmt sind, wie Strassendampfwalzen u. dgl.). Žalovaný připustil to ostatně sám při svém přednesu, jenže namítal, že nejde o ručení podle aut. zákona, nýbrž podle obč. zák., poněvadž jde o vozidlo spadající pod ustanovení § 5 aut. zák. Podle žalobního děje neopřel žalobce žalobní nárok o ustanovení §§ 1 a 2 aut. zák., nýbrž o ustanovení § 8 aut. zák. Vycházel-li důsledkem toho první soud při posouzení tohoto sporného případu z tohoto zákonného ustanovení a projevil-li právní názor, že pro posouzení této rozepře jest zcela nerozhodným, zda je parní válec, o který se tu jedná, ve smyslu ustanovení § 5 cit. zák. vyňat z ručení podle aut. zák., jest tento právní názor prvního soudu schváliti.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání ani té ani oné strany a uvedl v otázce, o niž tu jde, v

důvodech:

Pokud jde o právní posouzení věci, jest především řešiti otázku: zda silniční parní válec vůbec spadá pod pojem silostroje po rozumu § 1 aut. zák. K tomu jest podotknouti toto: V první vládní předloze, týkající se ručení za škody z provozu silostrojů (č. 2068 příloh k těsnop. protokolu posl. sněmovny) mluví se jen o automobilech a o motorových kolech. Tato předloha doznala ovšem změny. Podle doslovu § 1 aut. zákona podléhají přísnému ručení silniční vozidla (jízdní silostroje) poháněná životní silou na veřejných silnicích a cestách, nikoli po kolejnicích. Že tu jde jen o slohovou změnu a že šlo jen o to, by byl zvolen výraz, jenž v sobě zahrnuje jak automobily, tak motorová kola, plyne ze zprávy justičního výboru o vládní předloze č. 2068 (č. 2805 příloh k těsnop. protokolu poslanecké sněmovny). Také při poradách a v debatách sněmoven, týkajících se automobilového zákona, bylo stále jednáno jen o automobilech a o motorových kolech. Bylo by však pochybeno omezení proto zákon jen na automobily a na motorová kola. Jak důvodová zpráva k první vládní předloze zdůrazňuje, zavedla příčinu k předpisům o zvláštním a přísnějším ručení právě ta okolnost, že za-

vedením automobilů a motorových kol na veřejných komunikacích vznikla v silničním provozu nová příčina nebezpečí. Bylo by nelogické, vymouti z přísnějšího ručebního závazku vozidla, s nimiž jest spojeno totéž nebezpečí a ohrožení dopravy a jichž provozování se následkem stejné aneb obdobné konstrukce v ničem neliší od provozu automobilů a motorových kol, jen proto, poněvadž tyto byly podnětem vydání zákona. Nelzeť přehlížeti obecně známou skutečnost, že technika ve vynálezech nových druhů vozidel, jichž provozování vydává dopravu stejným nebezpečím, stále pokračuje, a nelze proto z genese zákona o ručení silostrojů, jmenovitě ze zpráv justičního výboru obou sněmoven býv. vídeňské říšské rady a z debat poslanců důvodně dovozovati, že dotyční činitelé měli na zřeteli jen automobily a motorová kola. Naproti tomu nesluší se dávatí zákonu jinaký smysl, než jaký vychází z vlastního smyslu slov v jejich souvislosti a z jasného úmyslu zákonodávce (§ 6 obč. zák.) a bezdůvodně rozšiřovati obvod platnosti zákona. Zákon o ručení silostrojů sám neobsahuje definici toho, co jest považovati za silostroj. Leč při vydání zákona nebylo toho třeba, poněvadž tehdy platné ministerské nařízení ze dne 27. září 1905, čís. 156 ř. zák. již vytýčilo pojem silostrojů, na něž se vztahovala přísná bezpečnostní opatření. Toto ministerské nařízení, jež bylo pak nahrazeno ministerským nařízením ze dne 28. dubna 1910, čís. 81 ř. zák. dosavad platným, praví v § 1, že z těchto ustanovení jsou vyňaty hasičské automobily, jakož i takové jízdné silostroje, které nejsou ustanoveny ani k dopravě osob ani k dopravě břemen, jako parní válce silniční a pod. Byl tedy již vytýčen pojem silostrojů, jež podléhaly přísnějším předpisům, a nelze důvodně pochybovati, že se porady a usnesení sněmoven o automobilovém zákonu týkaly také jen oněch silostrojů, pro něž pro nastalou nutnost vydána byla bezpečnostní opatření obsažená v min. nař. ze dne 27. září 1905, čís. 156 ř. zák. Také účel zákona nasvědčuje tomuto názoru. Zřejmým účelem automobilového zákona bylo předejiti nebezpečnoství, jež přinášely s sebou jízdní silostroje jako dopravní vozidla na veřejných silnicích a cestách následkem své konstrukce a rychlého pohybu. Strojní zařízení, jež nepřicházejí vůbec v úvahu jako dopravní prostředek a vybavena jsou motorovým pohonem (parní silou) jen proto, by mohla býti sama dopravována na místo a kde jich má býti k určitému účelu upotřebeno, jak tomu jest při parních silničních válcích, nespádají pod pojem silstroje po rozumu § 1 aut. zák. To plyne také z materiálů k automobilovému zákonu, jmenovitě z porad ve sněmovnách, při nichž bylo zdůrazněno, že automobily a motocykly povstal nový dopravní prostředek a mluvilo se vždy o rychlosti tohoto moderního dopravního prostředku; zdůrazněn tedy dopravní ráz automobilových silostrojů. Že měl zákonodárce na mysli jen jízdní silostroje, určené k dopravě osob nebo věcí, potvrzují i ustanovení zákona samého, tak § 4 (1), kterýmž se vylučují se zостřeného ručení podle §§ 1, 2 nároky za poškození osob neb věcí dopravovaných silstrojem, pak § 5, podle nichž se zостřené ručení nevztahuje k jízdním silstrojům, které podle úředního potvrzení jsou tak zařízeny neb upraveny, že na dobré a rovné

silnici nemohou překročiti nejvyšší rychlost 25 km za hodinu. Totéž rozlišování, jaké obsahovalo ministerské nařízení ze dne 27. září 1905, čís. 156 ř. zák., obsahuje nyní také § 1 min. nař. ze dne 28. dubna 1919, čís. 81 ř. zák. Právní stanovisko zde zastávané sdílí i nauka (srovnej: »Die Schadenersatzpflicht nach österr. Rechte« — Randa 1913 str. 164; Krainz-Ehrenzweig 1915, § 394 III.; »Das österr. Gesetz über die Haftung für Schäden aus dem Betriebe von Kraftfahrzeugen« — Dr. Friedr. Werner, Vídeň 1908: »Das Kraftfahrzeuggesetz« Bartsch, Vídeň 1913). Pojem silostroje ve smyslu automobilového zákona vyžaduje, by silostroj byl poháněn vlastní živelnou silou, by se pohyboval na veřejných silnicích a cestách nikoli po kolejnicích a by sloužil k dopravě osob a věcí; těmto požadavkům neodpovídá silniční parní válec a nelze jej proto podřaditi pod pojem silostrojů ve smyslu cit. aut. zákona. Nelze proto v souzeném případě ohledně tohoto silničního válce pužití automobilového zákona, tedy ani § 5 ani § 8.

Čís. 8546.

Zaplatil-li spoluvlastník při vnucené správě polovice nemovitosti patřící druhému spoluvlastníku dlužné úroky z knihovních pohledávek, za něž ručili oba spoluvlastníci rukou nedílnou, není oprávněn účtovat vynaložený peníz při rozvrhu výtěžku ze vnucené správy. Stalo-li se přece tak, může vymáhající věřitel proti příkázání výtěžku na tuto pohledávku podatí rekurs, i když nepodal odpor.

(Rozh. ze dne 13. prosince 1928, R I 972/28.)

Vymáhající věřitel vedl exekuci vnucenou správou polovice nemovitosti, jež byla ve spoluvlastnictví dlužníka a jeho manželky. K rozvrhu výtěžku z vnucené správy přihlásila manželka dlužníkovu pohledávku, jež jí vzešla tím, že zaplatila knihovnímu věřiteli dospělé úroky. S o u d p r v é s t o l i c e přikázal výtěžek z vnucené správy na tuto pohledávku dlužníkovy manželky, r e k u r s n í s o u d přikázal výtěžek vnucené správy vymáhajícímu věřiteli. D ů v o d y: Manželka dlužníková ručí s dlužníkem, jak vyplývá z dlužního úpisu, rukou společnou a nerozdílnou za knihovní pohledávky. Zapravivši zcela dospělé paušalové splátky na tyto pohledávky, nezaplatila dluh cizí, nýbrž vlastní. Ustanovení § 1358 obč. zák. nelze tu použiti. Práva věřitelova nepřecházejí sama sebou na ni, nýbrž jest manželka dlužníková Emma K-ová jen oprávněna podle § 896 obč. zák. požadovati od spoludlužníka náhradu. Nepřísluší jí proto v této vnucené správě postavení věřitele, jak to předpokládá § 127 ex. ř. Správnost tohoto právního posouzení vyplývá i z úvahy, že dlužníku mohou příslušet námitky proti postižnému nároku spoludlužníka, na které otázky by v tomto exekučním řízení nemohl býti brán zřetel. Emma K-ová nemůže proto požadovati z čistého výtěžku vnucené správy postih, poněvadž není k tomu oprávněna.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.